Euroopan unionin osarahoittama

Kuriin Kutsumattomat - yhdessä vieraslajeja vastaan! -hankkeen

Vieraslajiopas

Yleisten vieraslajien tunnistus, torjunta ja yleistieto-opas

Jättipalsami

Tunnistus

Punertavat kukat, voivat olla valkoisesta tummanpunaiseen. Lehdet suikeat ja tiheästi hammaslaitaiset. Yleensä kasvaa rehevillä ja kosteilla alueilla. Varsi yleensä haaraton, vihreänpunertava ja ontto.

Kuva: Johanna Kolehmainen

Torjunta

- Kitkemällä juurineen ennen siementen kypsymistä
- Niittämällä isommat kasvustot

Kuva: Johanna Kolehmainen

Kuva: Terhi Ryttäri

Kuva: Johanna Kolehmainen

Leviäminen

Leviää siemenistä, yksi yksilö voi tuottaa 4000 siementä. Lyhytikäinen siemenpankki, säilyvät noin 2-4 vuotta maaperässä.

Samannäköiset alkuperäiskasvit

Lehtopalsami: keltaiset kukat, harvaan hammaslaitaisia lehtiä

Lupiini

Tunnistus

Terttumainen ja pitkä kukinto. Kukat siniset, violetit, valkoiset ja vaaleanpunaiset. Pitkäruotiset ja sormilehdykkäiset lehdet.

Kuva: Alma Crisp

Torjunta

- Kaivamalla juurineen ennen siementen kypsymistä
- Niittämällä isommat kasvustot

Kuva: Johanna Kolehmainen

Leviäminen

Leviää pääasiallisesti siemenistä mutta voi leviä myös kasvullisesti. Pitkäikäinen siemenpankki, säilyvät monta vuotta maaperässä.

Kuva: Alma Crisp

Haitat

Vaarantaa alkuperäisiä niitty- ja laidunkasvipopulaatioita. Siitepöly haittaa kimalaisten lisääntymistä. Ei kelpaa päiväperhosille ravintokasviksi. Vähentää monimuotoisuutta valtaamalla elinympäristöjä.

Kuva: Alma Crisp

Jättiputkiryhmä

Tunnistus

Kolme eri lajia, vaikea erottaa, mutta kaikki torjuttavia. 2-5m korkea. Varrella punertavia laikkuja, jopa 10cm paksu, karvainen ja ontto. Lehdet suuret ja liuskoittuneet.

Kuva: Suomen Ympäristökeskus Syke

Haitat

JÄTTIPUTKIEN KASVINESTE AIHEUTTAA POLTTOVAMMOJA AURINGONVALON KANSSA REAGOIDESSA!!! VOI AIHEUTTAA HENGITYSOIREITA LÄHELLÄOLIJOILLE.

Kuva: Jouko Rikkinen

Torjunta

- Katkaisemalla juuri 10-20cm syvyydestä
- Poistamalla kukinto
- Kitkemällä nuoret, hennot taimet
- Niittämällä matalat nuoret kasvustot

Kuva: Mikko Piirainen

Samannäköiset alkuperäiskasvit

Ukonputki, väinönputki ja karhunputki. Kaikki max. 2m korkeita. Lehdet varsin hyviä tunnistukseen.

Kurtturuusu

Tunnistus

Yleensä 5 terälehteä. Aniliininpunaiset, valkoiset tai vaaleanpunaiset kukat. Oksat tiheän piikkisiä.

Kuva: Alma Crisp

Haitat

Muodostaa tiheitä läpitunkemattomia kasvustoja. Vaarantaa rantakasvillisuutta. Peittää ja tukehduttaa sen alla kasvavat lajit.

Leviäminen

Juurakon palasista sekä siemenistä. Sopeutunut hyvin vesilevintään

Torjunta

- Leikkaamalla tyvelle asti ja kiskomalla juurakon esim. työkalujen avulla maasta irti
- Näivetysmenetelmällä
- Peittämällä kasvusto

Kuvat: Jouko Rikkinen

Kuvat: Jouko Rikkinen

Viitapihlaja-angervo

Tunnistus

1-2m korkeaksi kasvava pensas. Suuret sirolehdykkäiset lehdet muistuttavat pihlajan lehtiä. Kukinto jopa 30cm pituinen. Valkoiset huiskilokukinnot.

Torjunta

- Leikkaamalla maata myöten alas 3-4 kertaa kasvukaudessa useamman vuoden ajan
- Kaivamalla juurineen maasta
- Peittämällä kasvusto

Haitat

Peittävät, tukehduttavat kasvustot vähentävät monimuotoisuutta

Leviäminen

Ensisijaisesti kasvullisesti. Jotkin lajikkeet tuottavat siemeniä.

Kuvat: Jouko Rikkinen

Jätteen käsittely

HUOM! Älä laita vieraslajijätettä biojätteeseen! Osat voivat levitä tämän kautta.

Leppävirta, Varkaus, Heinävesi, Joroinen

- Jätehuollosta vastaava: Keski-Savon Jätehuolto
- Vieraslajijätteen keräyspiste: Riikinnevan jätekeskus
- Ensisijaisesti hävitä vieraslajijäte sekajätteessä jätesäkkiin pakattuna. Tarkat ohjeet yleisille lajeille löytyvät alla olevan linkin kautta.
- Lisätietoja: https://www.keskisavonjatehuolto.fi/?s=vieraslaji

Vesanto, Tervo, Rautalampi, Suonenjoki, Kuopio, Siilinjärvi, Tuusniemi, Kaavi, Rautavaara

- Jätehuollosta vastaava: Jätekukko
- Maanpäälliset osat jätesäkkeihin pakattuna energiajätteeseen tai puutarhajätteeseen (vain Kuopio). Maanalaisista osista tarkista ohjeistus Jätekukon nettisivuilta.
- Vieraslajijätteen keräyspisteet: vihreitä kasvin osia eli maanpäällisiä ottavat vastaan kaikilla lajitteluasemilla. Maanalaisia kasvin osia otetaan vastaan vain Kuopion lajitteluasemalla.
- Lisätietoja: https://www.jatekukko.fi/lajittelu-ja-neuvonta/lajittelu/puutarhajate/vieraslajit.html

Keitele, Pielavesi, Sonkajärvi, Vieremä, Kiuruvesi, Lapinlahti, Varpaisjärvi

- Jätehuollosta vastaava: Ylä-Savon Jätehuolto
- Älä laita vieraslajijätettä biojätteeseen! Osat voivat levitä tämän kautta.
- Hävittäminen kannattaa tehdä kasvien esiintymispaikalla, jos se on mahdollista.
- Vieraslajikasvien jätteitä otetaan vastaan Ylä-Savon jätekeskuksella muovipussiin pakattuina.
- Lisätietoja: https://www.ylasavonjatehuolto.fi/lajittelu-ja-neuvonta/lajittelun-abc/vieraslajit.html

Vieraslajioppaan lähde on Luonnonvarakeskuksen (Luke) ylläpitämä Vieraslajit.fi sivusto, josta löytyy myös lisätietoa näistä ja muista vieraslajeista.

Jätehuolto-ohjeet ovat Jätekukolta, Keski-Savon Jätehuollolta sekä Ylä-Savon Jätehuollolta.

Kuriin Kutsumattomat -hanke on saanut EU:n maaseuturahoitusta Pohjois-Savon ELY-keskukselta

Lisätietoa hankkeesta: mansikkary.fi

